

Höjd beskattning av sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd beskattning av sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring. Vid beräkning av schablonintäkten för investeringsparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet i stället för med 0,75 procentenheter.

De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2018.

I betänkandet finns en reservation (SD) och ett särskilt yttrande (M, C, L, KD).

Behandlade dokument

Proposition 2017/18:28 Höjd beskattning av sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring	5
Reservationer	7
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring (SD)	7
Särskilda yttranden	9
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring (M, C, L, KD).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Höjd beskattning av sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,

2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:28 punkterna 1 och 2 samt avslår motion

2017/18:3919 av David Lång och Olle Felten (båda SD).

Reservation (SD)

Stockholm den 23 november 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C)*, Jörgen Hellman (S), Cecilia Widegren (M)*, Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M)*, Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M)*, Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M)*, Anna Johansson (S), Mathias Sundin (L)*, Larry Söder (KD)*, Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Emma Wallrup (V) och Dennis Dioukarev (SD).

* Avstår från ställningstagande, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet proposition 2017/18:28 Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring samt en motion som väckts med anledning av propositionen. Regeringen föreslår ändringar i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel och inkomstskattelagen (1999:1229).

Regeringens och motionärens förslag till riksdagsbeslut framgår av bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Regeringens förslag om höjd beskattning av sparande på investeringsspar-konto och i kapitalförsäkring ingår i den inkomstberäkning som regeringen föreslår att riksdagen godkänner i rambeslutet för 2018. Förslaget beräknas öka statens inkomster med 790 miljoner kronor per år. Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har i sina budgetalternativ motsatt sig den aviserade skattehöjningen.

Riksdagen godkände den 22 november 2017 regeringens förslag till utgiftsramar och fastställde den av regeringen föreslagna beräkningen av statens inkomster 2018 (bet. 2017/18:FiU1 Statens budget 2018 Rambeslutet).

För att säkerställa att ett senare lagstiftningsbeslut verkligen blir förenligt med den inkomstberäkning som fastställts av riksdagen i rambeslutet tillämpar skatteutskottet sedan lång tid en praxis som brukar kallas reservationsförbud. Reservationsförbudet har sin grund i en överenskommelse i talmanskonferensen och innebär att de ledamöter som har förlorat en omröstning i utskottet avstår från att reservera sig till förmån för yrkanden som skulle komma i konflikt med den inkomstberäkning som riksdagen har ställt sig bakom. I stället för reservationer har ledamöterna använt sig av möjligheten att i särskilda yttranden klargöra att de i sak står bakom sina förslag, men att de av respekt för rambeslutet avstår från att formellt yrka bifall. Reservationsförbudet tillämpas enligt praxis under perioden mellan rambeslutet och årsskiftet.

Utskottets överväganden

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring samt avslår motionsyrkandet.

Jämför reservationen (SD) och det särskilda yttrandet (M, C, L, KD).

Propositionen

Det finns enligt regeringens bedömning offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl att höja schablonavkastningen på investeringssparkontot till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet i stället för statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Att höja schablonavkastningen med 0,25 procentenheter beräknas innebära en höjning av den effektiva skattesatsen för sparande på investeringssparkonto med ca 1 procentenhet till ca 23 procent. Det innebär att sparande på investeringssparkonto också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Samtidigt medför förslaget att den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer ökar, vilket enligt regeringens mening är positivt.

För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Mot denna bakgrund föreslås att schablonintäkten för investeringssparkonto respektive skatteunderlaget för kapitalförsäkring ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet. De föreslagna bestämmelserna om beräkning av skatteunderlaget för kapitalförsäkring gäller också avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Förslaget beräknas öka statens inkomster med 790 miljoner kronor per år.

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3919 av David Lång och Olle Felten (båda SD) avslår motionärerna regeringens förslag. De anför att förslaget om ytterligare en höjning av skatten på detta sparande sänder olyckliga signaler till alla som sparar aktivt i dag och att många som sparar till sin pension kommer att få en

lägre pension. För den som ser investeringssparkontot som en del av sin pension och måste analysera höjningen utifrån ett helt yrkesverksamt liv kan resultatet bli en kraftig förlust.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har i sitt yttrande till finansutskottet över skattefrågorna i budgetpropositionen för 2018 (ytr. 2017/18:SkU1y) tillstyrkt att riksdagen godkänner den höjning av beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring som ingår i regeringens inkomstberäkning och finansutskottet har tillstyrkt förslaget i sitt betänkande om rambeslutet. Riksdagen fastställde den 22 november 2017 regeringens inkomstberäkning (bet. 2017/18:FiU1 Statens budget 2018 Rambeslutet).

Utskottet anser att det finns skäl att höja beskattningen av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring som en del av finansieringen av regeringens budgetförslag. Finansieringen är långsiktigt hållbar genom att skatteintäkterna ökar varaktigt, den bidrar till en ökad ekonomisk jämlikhet och den har positiva effekter för den ekonomiska jämställdheten. Samtidigt kommer sparande i dessa former också fortsättningsvis att vara skattemässigt gynnat.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

Reservation

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring (SD)

av Olle Felten (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens lagförslag.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3919 av David Lång och Olle Felten (båda SD) och avslår proposition 2017/18:28 punkterna 1 och 2.

Ställningstagande

Vi har i vårt budgetalternativ motsatt oss regeringens förslag om en höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring.

Långtidsprognoser gör gällande att det offentliga pensionssystemet inte kommer att leverera i enlighet med de flesta befintliga löntagares förväntningar. För de något yngre grupperna som nyligen trätt ut på arbetsmarknaden, främst 80- och 90-talister, prognostiseras pensionen i genomsnitt bli mindre än hälften av slutlönen. Våldigt många svenskar har därför valt att spara privat till sin pension, som ett komplement till det offentliga ålderspensionssystemet. När regeringen avskaffade möjligheten att pensionsspara privat och i stället hänvisade till det nyinrättade investeringssparkontot var det följaktligen också många som lyssnade och gjorde just så; man startade ett investeringssparkonto privat för att spara till sin pension.

När regeringen nu för andra gången väljer att straffbeskatta småspararnas sparkonton får det flera konsekvenser; å ena sidan kommer flera helt vanliga löntagare få lägre pension än vad de annars hade haft, å andra sidan skickar man flera olyckliga signaler till alla de som sparar aktivt i dag: dels en signal om osäkerhet (en skatt som från början antogs vara permanent och därmed förutsebar har nu på kort tid höjts inte bara en utan två gånger), dels en signal om incitament (de hushåll som strävar mot ökat ekonomiskt oberoende ska helt enkelt bekämpas på vägen dit).

De argument som regeringen anfört om att det enbart rör sig om någon hundralapp per år missar själva poängen; för de som ser investeringssparkontot som en del av sin pension måste givetvis en skattehöjning analyseras utifrån ett helt yrkesverksamt liv och inte enbart från det ena kalenderåret till nästa, och därmed med hänsyn tagen till ränta-på-ränta-effekten. Resultatet kan med normala antaganden om avkastning, summa och

tidshorisont på sparandet bli en sexsiffrig förlust för den enskilda individen. Sverigedemokraternas syn är att sparande, oaktat om det är till något specifikt eller till en generell känsla av ökad ekonomisk obundenhet och frihet, bör uppmuntras i stället för att beskattas och bestraffas och yrkar därför på att propositionen avslås i sin helhet.

Särskilt yttrande

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring (M, C, L, KD)

Per Åsling (C), Cecilia Widegren (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Lotta Finstorp (M), Mathias Sundin (L) och Larry Söder (KD) anför:

Vi anser att människor som sparar långsiktigt ska ha stabila och gynnsamma skatteregler. Såväl den enskildes trygghet och handlingsfrihet som samhällsekonomins stabilitet gynnas av att hushållen har tillgång till egna sparmedel.

Investeringsparkontot är en viktig reform som ökar möjligheten för människor att på egen hand skapa ett långsiktigt sparande. Skillnaden mot konventionell beskattning är att medel på kontot beskattas löpande och oberoende av om värdepapperen stiger eller sjunker. Den löpande beskattningen måste därför vara måttfull.

Regeringens förslag om att nu genomföra ytterligare en höjning av skatten på sparande på investeringssparkonto skickar kraftiga signaler om att de principer som ligger bakom beslutet att skapa en möjlighet att spara på investeringssparkonto inte längre gäller. Regeringens förslag underminerar de långsiktiga spelreglerna i sparformen. Intresset för sparande riskerar att minska när de grundläggande reglerna för detta långsiktiga och skattegynnade sparande urholkas gång på gång.

Vi har, i våra respektive budgetförslag, motsatt oss regeringens förslag om höjd beskattning på ett flertal skattebaser. Det nu aktuella förslaget om höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring är en av dessa skattebaser, och vi är starkt kritiska till skattehöjningen. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess läggs budgetförslagen fram som sammanhållna helheter. För att undvika att lagstiftning och den inkomstberäkning som fastställs i rambeslutet blir oförenliga tillämpar riksdagens skatteutskott den praxis som kallas reservationsförbud. Reservationsförbudet har sin grund i en överenskommelse i talmanskonferensen från hösten 1996. Riksdagen fastställde den 22 november 2017 en inkomstberäkning som innebär att det nu aktuella förslaget om höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring ska genomföras (jfr bet. 2017/18:FiU1 Statens budget 2018 Rambeslutet). Vi avstår därför från att delta i beslut rörande denna proposition.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:28 Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Följdmotionen

2017/18:3919 av David Lång och Olle Felten (båda SD):

Riksdagen avslår propositionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 3 d § lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 d §¹

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt 3 a §, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. Skatteunderlaget är dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. För skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 1 och 2 ingår inte den del av kapitalunderlaget som ska tas med vid beräkning av skatteunderlag enligt andra eller tredje stycket.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med *0,75 procentenheter*. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Skatteunderlag som avser kapitalförsäkring är kapitalunderlaget enligt 3 a §, som är hänförligt till kapitalförsäkring, samt enligt 3 b och 3 c §§, multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med *en procentenhet*. Skatteunderlaget är dock lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Andra stycket gäller även för skatteunderlag som avser sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring.

Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Bestämmelsen i 3 d § i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2017.

¹ Senaste lydelse 2016:1237.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 42 kap. 36 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

42 kap.

36 §²

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret ökad med 0,75 procentenheter. Schablonintäkten ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

Den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas enligt 37–41 §§ ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till kapitalunderlaget enligt 37–41 §§ multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november närmast före det aktuella kalenderåret ökad med *en* procentenhet. Schablonintäkten ska dock beräknas till lägst 1,25 procent av kapitalunderlaget.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
2. Bestämmelsen i 42 kap. 36 § i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2017.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2015:775.